

Valg av selskapsform

Fagsjef Rolf Lothe, Skattebetalerforeningen

Advokat Trond Olsen, Skattebetalerforeningen

Tema

- Personlig risiko
- Skattenivå
- Utsatt skatt
- Noen andre forhold skatt
- Sosiale rettigheter
- Generasjonsskifte
- Omdanning

Hva vil du oppnå?

- Lavest mulig kostnad?
- Lavest mulig risiko?
- Lavest mulig skatt?
- Enkelt å stifte og drifte?
- Enkelt å forstå?
- Spare- og vekstmuligheter i bedriften?
- Enklere generasjonsskifte?
- Flere eiere på sikt?
- Tilrettelegging for salg av virksomheten?
- Osv.

En «beste» selskapsform?

- Ingen av selskapsformene er i utgangspunktet favorisert av lovgiver.
- Likevel er det forskjeller, og det er ingen selskapsform som alltid er best.
- Hva som er mest gunstig blir en avveining av momentene i den konkrete situasjonen.

Virksomheten kan endre selskapsform

- Virksomheter kan endre selskapsform
- Muligheter for skattefrie omdanning
- Fra ENK til DFS
- Fra ENK og DFS til AS
- Kan ikke endre motsatt vei skattefritt!
- Skattepliktig omdanning behøver heller ikke alltid ha store skattemessige konsekvenser
- Kan derfor starte i en selskapsform og senere omdanne til en annen om og/eller når dette skulle være hensiktsmessig

Kort om selskapsformene

Hvilke alternativer har vi?

- ENK - enkeltpersonforetak
- DFS - deltakerfastsatt selskap
- IS - indre selskap
- AS - aksjeselskap
- SA - Samvirkeforetak
- NUF - norskkontrollert utenlandsk selskap
- Tingsrettslig sameie - ikke et selskap
- Samarbeidende selskaper
- Flere selskaper - holdingstruktur

Enkeltpersonforetak

- Fullt personlig ansvar
- Ikke kapitalkrav
- Oppstår når en person driver *næringsvirksomhet*, uavhengig av registrering.

Næringsvirksomhet:

En *aktivitet* av et visst omfang og varighet, som drives for *egen regning og risiko*, som er egnet til å gå med *overskudd*, i hvert fall over en viss tid.

Aksjeselskap

- Ingen av eierne (aksjonærene) har personlig ansvar for selskapets forpliktelser (jf. aksjeloven § 1-1)
- Ikke krav om at det drives næringsvirksomhet
- Tilstrekkelig med 1 eier/aksjonær
- Kapitalinnskudd minimum 30.000 kroner

Selskap med deltakerfastsetting

- To eller flere driver næringsvirksomhet sammen
⇒ Grense mot sameie (som ikke er næringsvirksomhet).
- Det foreligger et deltakerfastsatt selskap selv om selskapet ikke er registrert.
- Deltagerne har et ubegrenset, personlig ansvar overfor selskapets kreditorer.

Ulike selskap med deltakerfastsetting

Ansvarlig selskap – ANS

Ubegrenset, personlig, solidarisk ansvar

Selskap med delt ansvar – DA

Ubegrenset ansvar, men for hver deltaker er ansvaret begrenset til en brøk/andel av totalen

Kommandittselskap – KS

Minst en deltaker har ubegrenset ansvar, de øvrige med begrenset ansvar (kommandittister)

komplementar

kommandittister

a: beløp
b: beløp
c: beløp

Regnskaps- og revisjonsplikt

	Regnskapsplikt	Revisjonsplikt
AS	Ja	Ja, men kan fravelges hvis alle vilkår er oppfylt: <ul style="list-style-type: none"> - Omsetning < kr 6 mill. - Balanse < kr 23 mill. - Årsverk > 10
DFS	Ja, hvis minst ett av vilkårene er oppfylt: <ul style="list-style-type: none"> - Omsetning > kr 5 mill. - > 5 årsverk - > 5 deltakere - Deltaker juridisk person med begrenset ansvar (eks AS)	Ja, hvis regnskapsplikt og : <ul style="list-style-type: none"> - Omsetning > kr 6 mill. - Balanse > kr 23 mill. eller - Årsverk > 10
ENK	Ja, hvis minst ett av vilkårene <ul style="list-style-type: none"> - Eiendeler > kr 20 mill. - > 20 årsverk	Ja, hvis regnskapsplikt og <ul style="list-style-type: none"> - Omsetning > kr 6 mill. - Balanse > kr 23 mill. eller - Årsverk > 10

Avstanden til lommeboken - OBS!

AS er et eget skattesubjekt og eier kan ikke bruke selskapet som egen lommebok. Uttak av penger skal skje enten etter reglene for utbytte eller som lønn. En må følge de formelle reglene.

Mange trår feil her og får problemer med skattemyndighetene (ulovlig utbytte, tilleggsskatt).

Skattesatser

Laveste skattesats

Inntektsnivå	ENK	AS		DFS	
		Lønn inkl. aga	Utbytte	Godtgjørelse	Utdeling
<- 184.800	33,4 %	38,8 %*	46,71 %**	33,4 %	46,71 %**
184.800 – 260.100	35,1 %	40,3 %*	46,71 %**	35,1 %	46,71 %**
260.100 – 651.250	37,4 %	42,3 %*	46,71 %**	37,4 %	46,71 %**
651.250 – 1.021.550	46,6 %	50,4 %*	46,71 %**	46,6 %	46,71 %**
1.021.550 ->	49,6 %	53,0 %*	46,71 %**	49,6 %	46,71 %**

*Inkludert arbeidsgiveravgift, ikke hensyntatt minstefradrag

**Ikke hensyntatt skjerming

Eksempel 1

Overskudd kr 300 000, uttak beste måte.

AS		DFS		ENK	
Lønn kr 262.927		Arb.godtgj. kr 300 000		Alminnelig inntekt og personinntekt kr 300.000	
Skatt på lønn	kr 45.773	Skatt på arbeidsgodtgjørelse:		Trygdeavgift	kr 34.200
Arbeidsg.avg.	kr 37.073	Trygdeavgift	kr 34.200	Trinnskatt	kr 2.876
		Trinnskatt	kr 2.876	Skatt på AI	kr 54.461
		Skatt på AI	kr 54.461		
Samlet skatt	kr 82.846	Samlet skatt	kr 91.537	Samlet skatt	kr 91.537

Eksempel 2

Overskudd kr 600 000, uttak beste måte.

AS		DFS		ENK	
Lønn kr 525.855		Arb.godtgj. kr 600 000		Alminnelig inntekt og personinntekt kr 600.000	
Skatt på lønn kr 135.695		Skatt på arbeidsgodtgjørelse:		Trygdeavgift kr 68.400	
Arbeidsg.avg. kr 74.145		Trygdeavgift kr 68.400		Trinnskatt kr 14.876	
		Trinnskatt kr 14.876		Skatt på AI kr 120.461	
		Skatt på AI kr 120.461			
Samlet skatt	kr 209.840	Samlet skatt	kr 203.737	Samlet skatt	kr 203.737

Eksempel 3

Overskudd kr 1 500 000, uttak beste måte.

AS	DFS	ENK
Lønn kr 651.250	Arb.godtgj. kr 1.021.550	Alminnelig inntekt og personinntekt kr 1.500.000
Skatt på lønn kr 178.580	Skatt arb.godtgj. kr 395.466	Trygdeavgift kr 171.000
Arbeidsg.avg. kr 91.826	Overskudd kr 478.450	Trinnskatt kr 143.315
Overskudd kr 756.924	Skatt på oversk. kr 105.259	Skatt på alminnelig inntekt kr 318.461
Skatt på oversk. kr 166.523	Utdeling kr 478.450	
Utbytte kr 590.401	Skatt på utd. kr 118.227	
Skatt på utbytte kr 187.039		
Samlet skatt kr 623.968	Samlet skatt kr 618.952	Samlet skatt kr 632.776

Skjermingsfradrag

Skjermingsfradrag

Enkeltpersonforetak:

- Skjerming på bakgrunn av netto eiendeler i virksomheten.
- Skjerming reduserer beregnet personinntekt.

Aksjeselskap/ deltakerfastsatt selskap:

- Skjerming på bakgrunn av inngangsverdi/kostpris.
- Skjerming reduserer ekstrabeskatning på utbytte/utdeling.

Utsatt beskatning

Utsatt beskatning

Enkeltpersonforetak:

- Full beskatning av løpende overskudd

Aksjeselskap/ deltakerfastsatt selskap:

- Beskatning i selskapet.
- Ekstra beskatning (kun) ved uttak.

Utsatt beskatning, eksempel 1

	År	Fullt uttak, privat sparing i bank	Banksparing i AS
Overskudd (etter skatt i selskapet)		1 000 000	1 000 000
Skatt ved uttak		316 800	
Investert beløp	0	683 200	1 000 000
Netto avkastning	1	15 987	23 400
Netto avkastning	2	16 361	23 948
Netto avkastning	3	16 744	24 508
Sum		732 292	1 071 856
Skatt ved utdeling år 3		0	339 564
Sum netto etter 3 år		732 292	732 292

Utsatt beskatning, eksempel 2

	År	Fullt uttak, sparing i aksjer privat	Sparing i aksjer i AS, fritaksmetode
Overskudd (etter skatt i selskapet)		1 000 000	1 000 000
Skatt v/ uttak		316 800	0
Invest. beløp	0	683 200	1 000 000
Netto avkast.	1	52 087 (skjermingsgrunnlag 683 200)	100 000
Netto avkastning	2	56 058 (skjermingsgrunnlag 735 287)	110 000
Netto avkastning	3	60 333 (skjermingsgrunnlag 791 345)	121 000
Skatt ved utdeling år 3		0	421 661
Sum netto etter 3 år		851 678	909 339

Utsatt beskatning

Moralen er:

- Utsatt beskatning er lønnsomt dersom det investeres slik at avkastningen er skattefri i selskapet.
- Jo høyere skjermingsrente, jo mindre lønnsomt i AS.
- Jo høyere avkastning, jo mer lønnsomt i AS.

Utsatt beskatning, eksempel 3, AS vs ENK

Effekten av utsatt beskatning kombinert med ulikheter i skattesatser. En sammenligning av AS og ENK:

Barbro driver et AS med et overskudd (før lønn) på kr 900 000. Hun ønsker å investere kr 100 000 i aksjer (via selskapet) hvert år, og benytte resten av overskuddet til privat forbruk.

Hvor mye vil hun sitte igjen med etter 10 år?

Sammenlignet med:

Hvor mye ville hun sattet igjen med dersom hun i stedet hadde drevet et ENK, og hun hvert år skulle ha tilgjengelig det samme beløpet til privat forbruk?

Utsatt beskatning, eksempel 3 AS vs ENK

Først må vi finne ut hvor mye Barbro sitter igjen med til privat forbruk når hun driver i AS:

lønn	kr 651 250
- skatt på lønn	kr 178 580
+ utbytte	kr 22 401
- skatt på utbytte	kr 7 097
Sum til privat forbruk:	kr 487 974

ENK:

overskudd	kr 900 000
- skatt på overskudd	kr 338 822
Sum til privat forbruk	kr 561 178

Hvis Barbro skal ha det samme igjen til privat forbruk som i AS, kr 487 974, kan hun altså investere **kr 73 204** i aksjer.

Utsatt beskatning, eksempel 3

AS vs ENK

ENK:

År	Kapital	Skjermingsgrunnlag	Årlig skjerming	Avkastning før skatt	Skatt	Avkastning etter skatt
1	73 204	73 204	1 098	5 124	1 276	3 849
2	150 257	150 257	2 254	10 518	2 618	7 900
3	231 361	231 361	3 470	16 195	4 031	12 164
4	316 729	316 729	4 751	22 171	5 519	16 652
5	406 585	406 585	6 099	28 461	7 084	21 377
6	501 166	501 166	7 517	35 082	8 732	26 349
7	600 719	600 719	9 011	42 050	10 467	31 583
8	705 506	705 506	10 583	49 385	12 293	37 093
9	815 803	815 803	12 237	57 106	14 215	42 892
10	931 899	931 899	13 978	65 233	16 237	48 996

Sum kapital etter 10 år blir kr 931 899 + kr 48 996 = **kr 980 895**

Utsatt beskatning, eksempel 3 AS vs ENK

AS:

År	Kapital	Avkastning
1	100 000	7 000
2	207 000	14 490
3	321 490	22 504
4	443 994	31 080
5	575 074	40 255
6	715 329	50 073
7	865 402	60 578
8	1 025 980	71 819
9	1 197 799	83 846
10	1 381 645	96 715
Uttak	1 478 360	
Skatt	468 344	

Sum kapital etter 10 år blir kr 1 478 360 – kr 468 344 = **kr 1 010 016**

Eksempel 3 ENK kombinert med ASK

...men hva om hun setter pengene inn på en ASK?

År	Kapital	Skjermingsgrunnlag	Årlig skjerming	Avk før skatt	Skatt	Avk etterskatt
1	73 204	73 204	1 098	5 124	0	5 126
2	151 532	147 506	2 213	10 607	0	10 607
3	235 344	222 923	3 344	16 474	0	16 474
4	325 022	299 470	4 492	22 752	0	22 752
5	420 977	377 167	5 657	29 468	0	29 468
6	523 649	456 028	6 840	36 655	0	36 655
7	633 509	536 072	8 041	44 346	0	44 346
8	751 059	617 318	9 260	52 574	0	52 574
9	876 837	699 781	10 497	61 379	0	61 379
10	1 011 419	783 482	11 752	70 799	0	70 799
Uttak	1 082 218					
Skjermet uttak	795 234					
Sum	286 984					
Skatt	90 916					
Netto	991 302					

Sum kapital etter 10 år blir **kr 991 302**

Utsatt beskatning, eksempel 4, AS vs ENK

Hva hvis overskuddet er kr 1,3 mill., og Barbro skal spare 300.000 kroner?

Utsatt beskatning, eksempel 4 AS vs ENK

Først må vi finne ut hvor mye Barbro sitter igjen med til privat forbruk når hun driver i AS:

lønn	kr 651 250
- skatt på lønn	kr 178 580
+ utbytte	kr 134 401
- skatt på utbytte	kr 42 578
Sum til privat forbruk:	kr 564 493

ENK:

overskudd	kr 1 300 000
- skatt på overskudd	kr 533 576
Sum til privat forbruk	kr 766 424

Hvis Barbro skal ha det samme igjen til privat forbruk som i AS, kr 564 493, kan hun altså investere **kr 201 931** i aksjer.

Utsatt beskatning, eksempel 4

AS vs ENK

ENK:

År	Kapital	Skjermingsgrunnlag	Årlig skjerming	Avkastning før skatt	Skatt	Avkastning etter skatt
1	201 931	201 931	3 029	14 135	3 518	10 617
2	414 479	414 479	6 217	29 014	7 222	21 792
3	638 201	638 201	9 573	44 674	11 120	33 554
4	873 686	873 686	13 105	61 158	15 223	45 935
5	1 121 552	1 121 552	16 823	78 509	19 542	58 967
6	1 382 450	1 382 450	20 737	96 772	24 088	72 684
7	1 657 065	1 657 065	24 856	115 995	28 873	87 122
8	1 946 118	1 946 118	29 192	136 228	33 909	102 319
9	2 250 368	2 250 368	33 756	157 526	39 210	118 315
10	2 570 614	2 570 614	38 559	179 943	44 790	135 153

Sum kapital etter 10 år blir **kr 2 705 767**

Utsatt beskatning, eksempel 4 AS vs ENK

AS:

År	Kapital	Avkastning
1	300 000	21 000
2	621 000	43 470
3	964 470	67 513
4	1 331 983	93 239
5	1 725 222	120 766
6	2 145 987	150 219
7	2 596 206	181 734
8	3 077 941	215 456
9	3 593 397	251 538
10	4 144 934	290 145
Uttak	4 435 080	

Sum kapital etter 10 år blir **kr 3 030 047**

Eksempel 4 ENK kombinert med ASK

...men hva om hun setter pengene inn på en ASK?

År	Kapital	Skjermingsgrunnlag	Årlig skjerming	Avk før skatt	Skatt	Avk etter skatt
1	201 931	201 931	3 029	14 135	0	14 135
2	417 997	406 891	6 103	29 260	0	29 260
3	649 188	614 925	9 224	45 443	0	45 443
4	896 562	826 080	12 391	62 759	0	62 759
5	1 161 252	1 040 402	15 606	81 288	0	81 288
6	1 444 471	1 257 939	18 869	101 113	0	101 113
7	1 747 515	1 478 740	22 181	122 326	0	122 326
8	2 071 772	1 702 852	25 543	145 024	0	145 024
9	2 418 727	1 930 325	28 955	169 311	0	169 311
10	2 789 969	2 161 211	32 418	195 298	0	195 298
Uttak	2 985 267					
Skjermet uttak	2 193 629					
Sum	791 638					
Skatt	250 791					
Netto	2 734 476					

Sum kapital etter 10 år blir **kr 2 734 476**

Noen andre forhold skatt

Salg av driftsmidler

Enkeltpersonforetak:

Full personinntekt ved bytte av driftsmidler i ENK => innlåsingseffekt.

Særlig fast eiendom => avskrivinger på nytt driftsmiddel langt lavere enn inntektsføring av gammelt.

AS/DFS:

Kun skatt for selskapet.

Salg av driftsmidler

Eksempel

Gamle lokaler kjøpt for kr 5 mill., avskrevet til kr 3 mill. Virkelig verdi kr 15 mill.

ENK

Skatt: kr 12 mill. * 0,496 = kr 5.952.000.

AS

Skatt: kr 12 mill. * 0,22 = kr 2.640.000.

Samordning/underskudd

AS

- Inntekten fra virksomheten kan ikke samordnes med aksjonærens inntekt for øvrig.
- Underskuddet fremføres i selskapet.

ENK/DFS

- Ikke selvstendig skattesubjekt – samordning av inntekt/formue.
- Kan nyttiggjøre seg underskuddet mot positiv alminnelig inntekt fra andre kilder.
- Negativ personinntekt i ENK må fremføres.

Ektefelle

AS

- Ektefelle må være ansatt for å motta lønn
- Har da de samme rettigheter som eieren og andre ansatte

ENK/DFS

- Er ikke ansatt
- Felles bedrift – skatteloven § 2-11:
Overskudd fra felles bedrift kan kreves forholdsmessig fordelt mellom ektefeller ut i fra arbeidsinnsats og deltagelse i virksomheten

Kontorlokaler i egen bolig

ENK

Eier og selskap er ett – kan ikke inngå avtale med seg selv!

AS

Mulig med transaksjoner mellom eier og selskap.

Kontorlokaler i egen bolig - eksempel

- Kari er regnskapsfører og har bestemt seg for å ha kontor i egen bolig.
- Faktiske utgifter til strøm, forsikring, vedlikehold for hele boligen er på 30.000 kroner, og 10 % av boligen skal brukes som (selskaps)kontor.
- Markedsverdi ved utleie som kontor er 18.000 kroner i året.

Kontorlokaler i egen bolig - eksempel

ENK

Kun standardfradrag (kr 1.850) eller forholdsmessig fradrag for faktiske kostnader

Fradragsberettiget kostnad (10 % av kroner 30.000) = kr 3.000

AS

Selskapet får fradrag for betalt husleie på kroner 18.000 (og ikke bare faktiske kostnader på kr 3.000)

Aksjonær/deltager kan få utbetalt 18.000 skattefritt forutsatt at boligen fritaksbehandles.

Bil

- Kari driver ENK og har næringsbil, mens Tore er ansatt i sitt eget AS og disponerer firmabil.
- Forutsetninger:
  - Listepriis (2021-modell) kroner 400.000.
  - Yrkeskjøring 15.000 km,
  - Faktiske driftsutgifter kroner 50.000,
  - Bilen brukes også privat.

Hvilke utslag gir dette for Kari og Tore?

Bil

AS

- Inntektspåslag for ansatt aksjonær:

kroner 325.400 x 30 % =	97.620
<u>kroner 85.600 x 20 % =</u>	<u>14.920</u>
Årlig skattepliktig fordel =	112.540

- Selskapet må betale arbeidsgiveravgift på fordelene:

kroner 112.540 x 14,1 % = kroner 15.868

Netto kostnad:

kroner 15.868 - 22 % = kroner 12.377

(inntektspåslag ved el-bil: kr 72.000)

Bil

ENK

1. Tilbakeføring etter firmabilregelen – kroner 112.540

(El-bil kr 72.000)

1. Tilbakeføring likevel begrenset til:

Faktiske utgifter	= kroner	50.000
+ 17 % saldoavskrivning	= kroner	68.000
Grunnlag tilbakeføring	= kroner	118.000
<u>Maks tilbakeføring 75 %</u>	= kroner	88.500

- Lavere inntektspåslag i ENK enn i AS

Naturalytelser

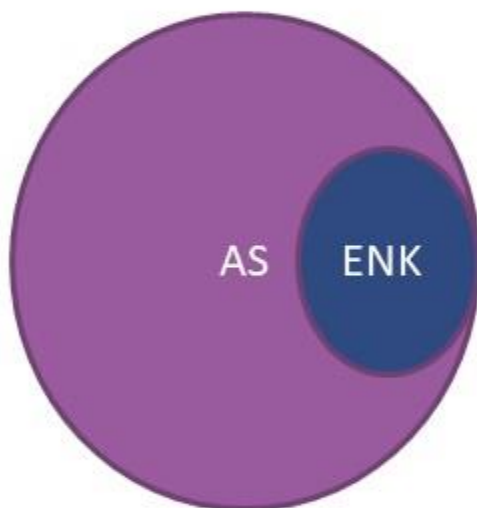
- Normalt kun aktuelt i AS – eier er ansatt.
- Spesielt gunstig når selskapet får fullt fradrag og ytelsen er skattefri/gunstig verdsatt for mottaker.

Naturallytelser - utdanning

Arbeidsgivers dekning av utdanningskostnader

- Hovedregel: Skattepliktig naturallytelse
- Unntak FSFIN 5-15 B
- Vilkår:
  - Utdanning må gi kompetanse som kan benyttes i nåværende eller fremtidig jobb hos arbeidsgiver.
  - Ved ekstern utdanning (ikke interne kurs osv.) må i tillegg:
    - Utdanningen normalt gjennomføres på inntil 4 semestre – normert.
    - ansatt må ha arbeidet i full stilling minst ett år før studieoppstart ved utdanning over 2 mnd.

ENK

- Ikke fradragberettiget
- Kun fradrag for ajourhold mv.

Sosiale rettigheter

Ansatt i eget AS

Sykepenger:

- 100 % fra 17. sykedag
- Inntil 6 G pr. år (kr 638.394 for 2021)

Arbeidsledighetstrygd:

- Ja, hvis tatt ut lønn

Pensjonsrettigheter:

- Uttak av lønn gir pensjonsrettigheter opp til 7,1 G

Deltaker i deltakerfastsatt selskap

Sykepenger:

- 80 prosent av arbeidsgodtgjørelsen fra 17. sykedag
- Grunnlaget er maksimalt 6 G pr. år (kr 638.394 for 2021)

Arbeidsledighetstrygd:

- Nei, som hovedregel ikke krav på arbeidsledighetstrygd

Pensjonsrettigheter:

- Uttak av arbeidsgodtgjørelse gir pensjonsrettigheter opp til 7,1 G

Enkeltpersonforetak

Sykepenger:

- 80 prosent av personinntekten fra 17. sykedag
- Grunnlaget er maksimalt 6 G pr. år (kr 638 394 for 2021)

Arbeidsledighetstrygd:

- Nei, som hovedregel ikke krav på arbeidsledighetstrygd

Pensjonsrettigheter:

- Personinntekt gir pensjonsrettigheter opp til 7,1 G

Generasjonsskifte

Generasjonsskifte

Aksjeselskap

- Skattemessig kontinuitet.
- Mottaker arvelaters/givers inngangsverdi – enten denne er høyere eller lavere enn dagens verdi.

Enkeltpersonforetak

- Skattemessig kontinuitet hvis virksomheten overtas og drives videre.

Avslutning

AS

- Stor risiko
- Høyt tilbakeholdt overskudd som investeres med god avkastning
- Stor latent gevinst på driftsmidler som må byttes ut
- Lokaler i egen bolig
- Utdanning
- Dagpenger

ENK

- Liten personlig risiko
- Hvis enkelt er viktig
- Samordning av underskudd
- Sikker jobb, liten risiko for arbeidsledighet
- Ordinært overskudd, trenger alt til personlig forbruk
- Trenger ikke etterutdanning
- Fossil bil som firmabil

Skattebetalerforeningen
Øvre Voll gate 13
0154 Oslo

Tlf. 22979700
post@skatt.no

www.skatt.no
Bli medlem!